

HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	KURSBESKRIVNING	Sida 1 av 4
Uppgjord av: Anette Häggblom, Erika Johansson, Katarina Ulenius		Godkänd av: Ledningsgruppen
Granskad av: Regina Santamäki-Fischer		
Godkänd datum: 16.11.2011		Version: 1/14.11.2011

Utbildningsprogram

Vård

Studiehelhet

Grundstudier

Ämnesområde

Omvårdnad

Kurskod

VA121101

Kursnamn

Omvårdnadens grunder

Kursnamn på engelska

Basic Course in Health Care and Nursing

Studiepoäng

15

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska studerande kunna:

- beskriva omvårdnad som grund för sjukskötarens praktiska arbete samt som akademiskt ämne
- beskriva de för omvårdnaden centrala begreppen människa, hälsa, miljö och omvårdnad utifrån olika perspektiv
- redogöra för begreppet etik samt beskriva och ge exempel på vårdetikens centrala begrepp och principer såsom människovärde, människans värdighet, ansvar och plikt, dygd, integritet, autonomi, individualitet samt vad dessa kan innebära
- identifiera etiska problem och frågeställningar i relation till omvårdnad; ansvar i relation till den andra människan, kulturella värdesystem och etiska konflikter, etiska frågeställningar i livets början och livets slut
- tillämpa argumentationsanalys relaterad till etiska resonemang
- förklara begreppet kommunikation samt beskriva och reflektera över kommunikationens betydelse för vårdrelationen
- peka ut kommunikationen som möjlighet och resurs i vårdarbetet och använda kommunikation som redskap i vården
- definiera begreppet omvårdnadsmetod samt mot bakgrund av några exempel på metoder diskutera konsekvenser för klinisk verksamhet
- redogöra för de lagar och direktiv som gäller avtal omfattande hälsovårdspersonalens rättigheter och skyldigheter
- förstå informationsteknologi inom vården relaterad till etik, säkerhet och sekretess

- redogöra för kunskaper i lagstiftningen angående patienträttigheter, vidare har kännedom om hur patienträttigheter har utvecklats i Europa och i Norden
- under den yrkesorienterade praktiken tillämpa grundläggande kunskaper i grundvård, lagstiftning som berör tystnadsplikt och lagen om patientens ställning och rättigheter samt uppvisa ett gott förhållningssätt till patienter, dess närstående och medarbetare

Innehåll

Kursen är indelad i 4 delkurser.

Delkurs 1: Omvårdnad som profession och akademiskt ämne 6,5 sp

Omvårdnadsämnets framväxt. Omvårdnadens centrala begrepp. Praktisk utbildning i form av praktiska övningar i grundvård och ergonomi (2 sp) samt yrkesorienterad praktik (3 sp).

Delkurs 2: Etik och människosyn 3 sp

Etiska teorier samt begrepp och principer inom vårdetik, etik och moral, en humant förankrad vårdetik, existentiella dimensioner. Förutsättningar för yrkesetik. Praktikuppgift (1 sp).

Delkurs 3: Kommunikation 3 sp

Begreppet och fenomenet kommunikation speglar i teorier och modeller. Kommunikation som verbal och ickeverbal. Vårdkommunikation, mötet i vården, makt och etik, kunskap och makt.

Delkurs 4: Omvårdnadens metoder 2,5 sp

Omvårdnadsmetoder: Stödjande och behandlande omvårdnadsmetoder, metoder för att bedöma lidande/välbefinnande vid hälsa, ohälsa och sjukdom, metoder för att förebygga ohälsa och/eller behandla ohälsa ex. bedömningsinstrument för symtom och tecken samt kliniska tillstånd (berättelsen, bekräftande omvårdnad, skattningsskalor, ADL).

Hälso- och sjukvårdens implementering av patienträttigheter: Patientens, de anhörigas och hälso- och sjukvårdspersonalens rättsliga ställning. Dokumentation och journalföring utifrån lagstadgade principer. Fördjupade insikter i hur patienter och vårdpersonal uppfattar och använder lagen om patientens ställning och rättigheter.

Arbetsformer

Grupparbete. Praktiska övningar. Verksamhetsförlagd utbildning. Självstudier. Föreläsningar. Seminarium.

Omfattning och närvaroskyldighet

Obligatorisk närvaro vid grupparbete, presentationer och praktiska övningar. För närvaro under praktisk utbildning se gällande direktiv.

Obligatorisk närvaro kan även förekomma i andra delar i kursen, vilket ansvarig lärare meddelar i samband med kursstart.

Max gruppstorlek

-

Kurslitteratur och studiematerial

Arlebrink, J. (2006). *Grundläggande vårdetik – teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur. Kap 1-5, 7-8 (175s).

Edberg, A-K. & Wijk, H. (red.) (2009). *Omvårdnadens grunder. Hälsa och ohälsa*. Lund: Studentlitteratur. s. 27-64, 139-224 (122s). [Bibliotekskatalogen](#)

Ehrenberg, A. & Wallin, L. (red.) (2009). *Omvårdnadens grunder. Ansvar och utveckling*. Lund: Studentlitteratur. s. 23-82, 147-180 (92s). [Bibliotekskatalogen](#)

Eide, H. & Eide, T. (2006). *Kommunikation i praktiken*. Malmö: Liber. Kap. 1-3, 6, 8, 10 (130s). [Bibliotekskatalogen](#)

Friberg, F. & Öhlén, J. (red.) (2009). *Omvårdnadens grunder. Perspektiv och förhållningssätt*. Lund: Studentlitteratur. s.29-262, 357-408, 453-466 (296s). [Bibliotekskatalogen](#)

Lag om offentliga myndigheters verksamhet 21.5.1999/621. Finlands författningssamling. [www] Hämtat 13.09.2011. <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990621>

Lag om patientens ställning och rättigheter. 17.8.1992/785. Finlands författningssamling. [www]. Hämtat 13.9.2011. <http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/1992/19920785>

samt tillhörande rättningar, framförallt rörande § 4
<http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2004/20040857>

Lag om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. 28.6.1994/559. Finlands författningssamling. [www]. Hämtat 13.9.2011. <http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/1994/19940559>

Landskapslag (1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter. Ålands författningssamling.[www]. Hämtat den 13.9.2011.
<http://www.regeringen.ax/lagboken.pbs>

Upprättande av jourhandlingar samt förvaring av dem och annat material som hänför sig till vården. En guide för hälso- och sjukvårdspersonalen. (2001). Handböcker 2001:3. Helsingfors: social- och hälsovårdsministeriet. [www]. Hämtat 13.9.2011
<http://pre20031103.stm.fi/svenska/pao/publikat/personguide/guide.htm>

Martinsen, K., Kirkevold, M., Nortvedt, F., Alvsvåg, H. & Wentz, K.L. (red.) (1994). *Klokhet, omdöme och skicklighet. Kari Martinsens inflytande på omvårdnad och utbildning*. Lund: Studentlitteratur. s. s.62-75, 94- 103, 137-169 (54s). [Bibliotekskatalogen](#)

Stål, R. (Red.). (2008). *Vårdkommunikation i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur. (165s). [Bibliotekskatalogen](#)

Vårdhandboken. [www]. Hämtat 12.10 2011. <http://www.vardhandboken.se/> Kap: Arbetsteknik och förflyttningsteknik; Basala hygienrutiner och personalhygien; Bemötande i vård och omsorg, genusperspektiv; Bemötande i vård och omsorg, HBT-perspektiv; Bemötande i vård och omsorg, patientperspektiv; Bemötande i vård och omsorg, transkulturellt perspektiv; Blodburen smitta; Multiresistenta bakterier; Munhälsa; Patientens personliga hygien; Smitta och smittspridning; Smutsvätt; Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta hos personal; Sängen, vårdbädden; Sänggrindar.

Willman, A., Forsberg, A. och Carlsson, S. (2005). Identifiera omvårdnadens metoder – en nödvändighet för implementering av evidensbaserad omvårdnad. *Vård i Norden* 4/2005. publ. no. 78 vol. 25 no. 4 s. 51–55.(4s).

Artikelsamling

Referenslitteratur

Dahlborg Lyckhage, E. (red.) (2010). *Att bli sjuksköterska: en introduktion till yrke och ämne*. Lund: Studentlitteratur. [Bibliotekskatalogen](#)

Edvardsson, D. (red.) (2010). *Personcentrerad omvårdnad i teori och praktik*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur. [Bibliotekskatalogen](#)

Martinsen, K., Kirkevold, M., Nortvedt, F., Alvsvåg, H. & Wentz, K.L. (red.) (1994). *Klokhets, omdöme och skicklighet. Kari Martinsens inflytande på omvårdnad och utbildning*. Lund: Studentlitteratur. s. 9-61, 79- 93, 104-114-134. [Bibliotekskatalogen](#)

Undervisningsmaterial (högskolan tillhandahåller)

-

Examination

Grupparbete. Hemtentamen. Inlämningsuppgift. Seminarium. Aktivt deltagande i praktiska övningar och verksamhetsförlagd utbildning.

Vitsordsskala

U, G, VG (vid validering används vitsordet Godkänd).

Dokumentering

Kursvitsord noteras i studiekort

Förkunskapskrav

-

Övrigt

-